



## Funkcjonowanie obozu zagłady w Bełżcu

### *Grupa docelowa*

Uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

### *Założenia*

Realizowane przez Muzeum – Miejsce Pamięci w Bełżcu programy edukacyjne koncentrują się nie tylko na przekazaniu wiedzy faktograficznej, ale również na angażowaniu młodzieży szkolnej w twórczą i samodzielną pracę połączoną z wysiłkiem badawczym, której efektem powinno być rozwijanie myślenia historycznego i umiejętności samodzielnego formułowania wniosków.

Lekcja muzealna *Funkcjonowanie obozu...* zakłada przekazanie najważniejszych informacji dotyczących historii tego niemieckiego ośrodka zagłady Żydów. Wykorzystane materiały źródłowe – zdjęcia, relacje oraz fragment filmu „Shoah” w znacznym stopniu wykraczają poza standardowe zwiedzanie, a więc podstawowy program edukacyjny realizowany w muzeum.

### *Cele*

- Charakterystyka obozów „Aktion Reinhardt” – Bełżec, Sobibór, Treblinka w kontekście zagłady Żydów dokonanej przez Rzeszę Niemiecką w okresie II wojny światowej.
- Zapoznanie z mechanizmem funkcjonowania obozu zagłady w Bełżcu.
- Umiejętność wskazania sprawców oraz kluczowych dat i okresów dla omawianego tematu.
- Kształtowanie umiejętności związanych z oceną i krytyką źródła historycznego, inspirowanie do dalszego zajmowania się historią.

- Formułowanie pytań dotyczących postaw i relacji międzyludzkich w okresie II wojny światowej.

### *Środki dydaktyczne*

Prezentacja multimedialna, nagranie fragmentu filmu „Shoah”, fragmenty zeznań, relacji, zdjęcia, mapy, ekspozycja historyczna.

### *Metody pracy*

Prezentacja multimedialna na temat funkcjonowania obozu zagłady w Bełżcu opatrzona komentarzem pracownika merytorycznego muzeum, aktywne zwiedzanie ekspozycji muzealnej.

### *Przebieg*

Przed planowanym przyjazdem do Muzeum – Miejsca Pamięci w Bełżcu zaleca się kontakt z pracownikiem merytorycznym odpowiedzialnym za przygotowanie zajęć. Przeprowadzenie lekcji powinno zostać poprzedzone działaniami przygotowującymi uczniów na terenie szkoły. Nauczyciel przed wizytą powinien rozpocząć motywację, uprzedzić o charakterze miejsca, rozpoznać stopień zainteresowania uczniów.

Zajęcia prowadzone są w sali edukacyjnej i na ekspozycji historycznej muzeum. Lekcję rozpoczyna opatrzona komentarzem prowadzącego prezentacja multimedialna dotycząca funkcjonowania obozu zagłady w Bełżcu, omawiająca kontekst jego powstania, budowę, fazy funkcjonowania, mechanizm eksterminacji, kierunki deportacji Żydów, liczbę ofiar, niemieckich sprawców i ich pomocników. Po wysłuchaniu prelekcji grupa uczestniczy w przejściu po wybranych elementach ekspozycji historycznej. Ta część zajęć edukacyjnych zakłada aktywny udział uczestników poprzez odczytywanie fragmentów tekstów źródłowych – zeznań, relacji, wspomnień, zadawanie pytań pracownikowi merytorycznemu muzeum. Lekcja kończy się podsumowaniem w sali edukacyjnej muzeum, wszyscy uczestnicy zajęć biorą udział w dyskusji, wymianie wrażeń i refleksji. Pracownik muzeum na bieżąco koryguje niedociągnięcia historyczne i interpretacyjne. Podsumowanie zajęć edukacyjnych oraz prezentacja najważniejszych wyników i wniosków może odbyć się także poza klasą (na lekcji innej klasy, w ramach programu ogólnoszkolnego, na spotkaniu z przedstawicielami określonych instytucji czy organizacji). Końcowym efektem praktycznym przedsięwzięcia edukacyjnego może być także wystawa prezentowana w szkole, artykuł do gazetki lub na stronę internetową.

*Opracowanie i scenariusz zajęć: Tomasz Hanejko*